

Департамент культури Закарпатської обласної військової адміністрації
Комунікаційний кластер «Ужгородська музична філармонія коледж імені
Д.С.Задорожнього Закарпатської обласної ради
Закарпатська організація національної спілки композиторів України
Закарпатське обласне відділення національної асоціації музичної освіти
співки

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції

У ДІАЛОЗІ З МУЗИКОЮ

25 - 26 квітня 2024 року

м. Ужгород

Департамент культури Закарпатської обласної військової адміністрації
Комунальний заклад «Ужгородський музичний фаховий коледж
імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради
Закарпатська організація національної спілки композиторів України
Закарпатське обласне відділення національної всеукраїнської музичної
спілки

У ДІАЛОЗІ З МУЗИКОЮ

Матеріали

III Міжнародної науково-практичної конференції

25 – 26 квітня 2024 року

Ужгород

2024

УДК 78.06
ББК У28

Редакційна колегія:

Стинич Наталія Іванівна, викладачка-методистка, голова циклової комісії «Теорія музики» комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради

Росул Тетяна Іванівна, кандидатка мистецтвознавства, доцентка, викладачка-методистка циклової комісії «Теорія музики» комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради

Теличко Віктор Федорович, доцент, викладач-методист циклової комісії «Теорія музики» комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради, заслужений діяч мистецтв України, голова Закарпатської організації Національної спілки композиторів України

У діалозі з музикою: Зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції, Ужгород, 25–26 квітня 2024 р. Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2024. 152 с.

Рекомендовано до друку методичною радою КЗ «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Задора» ЗОР. Протокол № 5 від 15 квітня 2024 року.

Автори публікацій несуть відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, бібліографічних посилань та інших відомостей. Висловлені в тезах думки можуть не збігатися з поглядами редколегії.

ISBN 978-617-596-367-8

© Колектив авторів, 2024

© КЗ УжМФК ім. Д. Є.Задора, 2024

© Поліграфцентр “Ліра”, 2024

ЗМІСТ

Розділ I. Теоретичні проблеми музичного мистецтва, виконавства та інтерпретації

<i>Басса Оксана.</i> Шевченківська балада у камерно-вокальній творчості М. Лисенка та С. Людкевича.....	7
<i>Бізіля Наталія.</i> Специфіка гармонічної мови ХХ століття.....	10
<i>Бородай Марія.</i> Мовний аспект гармонічних праць Федора Якіменка та Івана Левіцького.....	13
<i>Душиний Андрій.</i> Полірезонанс сучасного баянно-акордеонного репертуару молодих українських композиторів.....	15
<i>Бурда Руслана.</i> Програмна музика в контексті музично-історичних епох.....	18
<i>Дика Ніна.</i> Творчий профіль Віктора Камінського в просторі сучасної камералістики (до 70-річчя українського композитора).....	20
<i>Екман Мирослав.</i> Аранжування музичного твору як фактор розвитку творчої свободи митця: виклики та перспективи	24
<i>Качмар Марія.</i> Джерела давньої української музики у світлі сьогоднішніх публікацій.....	26
<i>Круліковська Тетяна.</i> Владислав Заремба: «Кобзар» Тараса Шевченка.....	28
<i>Літська Світлана.</i> Мистецтво артикуляції у розкритті художньо-образного змісту музичних творів	31
<i>Новикова Олександра.</i> Музика, створена штучним інтелектом, в контексті авторського права.....	34
<i>Олійник Світлана.</i> Пантеїстичне спрямування вокально-пісенних циклів К. Пендеревського як відображення філософсько-естетичної концепції митця періоду <i>fin de siecle</i>	38
<i>Пришляк Наталія.</i> Джаз як важлива складова музичної культури ХХ-ХХІ століття.....	41
<i>Росул Тетяна.</i> Кантата «Псалом землі Підкарпатської» Є.Сухоня: на перетині історичних та індивідуально-стильових координат	44

Розділ II. Музична регіоналістика: події та постаті

<i>Касо Ганна.</i> Пам'яті народної артистки України Етелли Чуприк. До 60-річчя від дня народження піаністки.....	46
<i>Короленко Олена.</i> Невідомі сторінки творчості Іштвана Мартона	50
<i>Мадяр-Новак Віра.</i> Універсальний музикант Анатолій Затін та Україна (до 70-річчя від дня народження)	52
<i>Меденці Роман.</i> Власна інструментальна та вокально-хорова творчість.....	56
<i>Стинич Наталія.</i> З історії музично-теоретичного відділу Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора	59
<i>Теличко Віктор.</i> Іштван Мартон – композитор, педагог, музично-громадський діяч: штрихи до портрету	62
<i>Федорова Марина.</i> Твори для дітей різного віку у творчому доробку композиторів Кам'янецьчини	66

Професійні рекомендації Федора Якименка та Івана Левицького є актуальними і в сьогоdnішньому навчальному процесі. При цьому мовний аспект праць обох авторів заворює і спричиняє ефект ностальгії з вірою у відродження української професійної гармонічної мови. Однозначно і стовідсотково - мова має значення! Впевнена, що настав час повернути із забуття українську термінологію в гармонічній науці та практиці.

«Кожний наш чоловік знає, що ціль наша єсть: вибороти свому народови поважне становисько між иншими народами, та не заржавілими спісами чубатих дідів наших, а живим словом, русько-українською мовою». (З листа Івана Пулюя, українського науковця та громадського діяча, до греко-католицького священника Данила Танячкєвичча, 23 квітня 1869 року.)

Список літератури:

1. Левицький І. Популярна наука гармонії. Львів, 1929. 92 с.
2. Панченко С. Термінологія в її історичному розвитку. *Вісник Нац. Ун-ту «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». 2000. С. 82-84.
3. Якименко Ф. Практичний курс науки гармонії. Прага: Український громадський видавничий фонд, 1925. 128 с.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Кафедра музично-теоретичних дисциплін та інструментальної підготовки

Душиний Андрій Іванович,
завідувач кафедри, професор, к.пед.н.

ПОЛПРЕЗОНАНС СУЧАСНОГО БАЯННО-АКОРДЕОННОГО РЕПЕРТУАРУ МОЛОДИХ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

Баянно-акордеонна творчість в реаліях сьогодення, перебуває у постійному пошуку нових ритмічно-виразових засобів, поліжаноровсті, звукових рельєфів, ударно-шумових прийомів, тощо. Такі риси ми спостерігаємо у творчості знаних композиторів-баяністів України, серед яких Віктор Власов, Володимир Зубицький, Володимир Рунчак, Анатолій Гайдєнко, Андрій Сташєвський, Андрій Стрілець, Віктор Губанов, Володимир Василенко та ін. Новим словом у музичному світі виконавства на баяні-акордеоні постає творчість молодих композиторів, авторів-виконавців, індивідуумів із новим баченням на інструмент як засіб реалізації механізму творчо-виконавської багатогранності у процесі передачі звукової фабули та художньо-образної інтерпретації твору.

Потужним фактором прояву нового репертуару стає введення номінації «композитор автор-виконавець» до міжнародного конкурсу баяністів-акордеоністів «Регретіш томіле» з 2012 року. На сьогоdnі, конкурс відкрив

гроно нових імен, серед яких Ярослав Олексів, Павло Гільченко, Роман Пунейко (Львів), Роман Стахнів, Микола Головчак, Размік Багдасарян (Дрогобич), Володимир Годлевський, Володимир Віцьков (Київ), Олексій Бекеші (Одеса), Василь Губар (Переяслав-Хмельницьк), Володимир Клименко (Дніпро), Володимир Шлюбик (Перемишляни), Олександр Пелипенко (Комунарськ).

Вперше, учасники та високопрофесійне журі на чолі з композитором Володимиром Зубицьким мали можливість чути перше виконання творів які на той час знаходились в рукописах. Серед них: Музична ілюстрація драматичної поеми Олександра Олеся «Ніч на полонині» у 4-х чч. у виконанні **Я. Олексіва**; «Імпровізація у стилі джаз-фолк-року» **В. Годлевського**; Сюїта у 3-х чч. «Наслідування геніям» **В. Віцькова**; Модерн-сюїта для дітей № 1 для акордеону (1 ч. «Добраніч», 2 ч. «Зубна щітка», 3 ч. «Я DJ», 4 ч. «Вася, давай»), «Коло.Мійка» для акордеона та фортепіано, Рондо «Пам-Парам» для інструментального квартету (акордеон, кларнет, к/б, ударні), «Без коментарів» для акордеону, «Фантазія на тему укр. нар. пісні “За наших стодолов”» для квартету народних інструментів (баян, бандура, сопілка, к/б), «Поет мовить, Україна мовить» на слова Івана Франка для двох солістів та оркестру народних інструментів **Р. Стахніва**; «Dorian Grey» та «Присвята Анжелісу» **О. Бекеші**; Музична картинка «Коломійка» та Варіації на тему українських частівок (співанок) **В. Губара**; «Спогад» та «Парафраз» **П. Гільченка** (у 2022 виборює звання лауреата 1 премії у номінації «Senior Variete»); «Прелюд» та Дитяча сюїта у 3-х чч. (1 ч. «Ранок у лісі», 2 ч. «Танець лісорубів», 3 ч. «Вечірня тиша») **Р. Пунейка** (у 2022 році Роман стає володарем Trophée Mondiale de l'Accordéon); Парафраз на тему укр. нар. пісні «По садочку ходжу», «Почуй мене», Прелюдія та Фуга a-moll «Спогад про Веделя», обр. укр. нар. пісня «Козак гуляє весілля», «Вісниця Ірида», «Троянди для тебе» (присвята Володимирі Зубицькому) **В. Клименка**; «Поема» та «Прикарпатські наспіви» **В. Шлюбика**; Токата та «Краківські моменти» **М. Головчака**; Токата та Парафраз на тему «Flea Waltz» **Р. Багдасаряна**; Обр. укр. нар. пісні «Ой у вишневому саду» та транскр. «Слав'янського танцю № 2». **А. Дворжак** **О. Пелипенка**.

В контексті мистецьких форумів Дрогобиччини та курсів підвищення кваліфікації спеціальності «Музичне мистецтво» ми активізували творчі зустрічі як із знайомими композиторами-практиками, так і молодими композиторами-баяністами. У сфері творчості для дітей, слухачі мали можливість розкрити для себе музику Володимира Салія (Дрогобич), Олександра Бондарчука (Славута), Анатолія Марценюка (Луцьк), Василя Сороки (Теребовля), Валентини Вірясової та Володимира Клименка (Дніпро). Серію професійного репертуару для баяна-акордеона розкривала творчість Романа Стахніва, харків'янина Андрія Стрільця («Веснянка», «Тиха над річкою», «Стилізація», «Ностальгія», «Фуга на українські теми», «Гарний настрій» та ін.), одесита Миколи Самсонова (Концерт для баяна із

симфонічним оркестром), киян Ігоря Саєнка («Way?»), Дениса Снігирьова (Каприс № 2, 3) та Тимофія Ілюхіна (Маленька джазова мініатюра, «Спалахи старого Львова»), львів'янина Андрія Коса (Сюїта «Подорож у собі»: 1 ч. «Сахара», 2 ч. «Дрімучий ліс», 3 ч. «Фінал»), харків'янина Володимира Кашути («Andante amoroso»).

У 2022 році «Confédération Mondiale de l'Accordéon» на Trophée Mondiale de l'Accordéon вводить номінацію «Composition “Yaroslav Oleksiv”»¹ (Композитор Ярослав Олексів) поряд із знайомими європейськими композиторами-баяністами Франком Анжелісом та Горкою Хермосою. В основі даної номінації покладено виконання будь-якого баянного твору Я. Олексіва. Звичайно, на таку пропозицію відгукнулись учні митця, які виключно у самостійному форматі готували його твори без втручання та певних настанов автора, покладаючись виключно на свій виконавський досвід та мистецтво інтерпретації і відтворення художньо образного змісту твору. До складу журі даної номінації увійшли Фредерік Дешамп (Франція), Руслана Безпалько (Туреччина), Анна Боделл (Велика Британія) та українська команда Ярослав Олексів, Андрій Душний, Ігор Саєнко, Оксана Сергієнко, Володимир Рунчак. Звичайно, останнє слово, обґрунтування та вподобання виконавської інтерпретації належала автору Я. Олексіву (конструктивні побажання можна було спостерігати у прямому ефірі на *life-show* із Фредеріком Дешампом). Серед творів, були виконані «Ніч на полонині», «Романс для Тебе», «Елегія», Сюїта № 1 «Подорож фрикадельки», «У настрої джазу». Трійку лідерів ми бачимо у таблиці 1.

Таблиця 1.

Full Results

			FINAL MARK
1	Mykola Syniakhivskiy	Ukraine	24.66
2	Roman Puneiko	Ukraine	24.23
3	Vlacheslav Moseichuck	Ukraine	24.05
4	Nadiia Parashchuk	Ukraine	23.99
5	Vladyslav Hrytsun	Ukraine	23.79
6	Luca Bello	Italy	23.74
7	Artur Dotsiak	Ukraine	23.67
8	Joaquín Muñoz Donoso	Chile	23.25

Наступне світове визнання творчості молодих українських композиторів приходить до Дениса Снігирьова. Тоді, у 2022 році, він подає свій твір «Caprice

¹ http://www.cma-accordions.com/chromatic_CMA2022/results_CompositionOleksiv.php

№ 3» на конкурс композиторів у номінацію «класика», який аналогічно проводиться в рамках Trophée Mondiale de l'Accordéon. Виконавцем твору був ще один сучасний український баяніст В'ячеслав Мосейчук (до слова, цього ж року В'ячеслав виборює 1 премію у номінації «Masters»). До складу журі даної номінації увійшли Еранд Курані (Албанія), Белма Сарансіс (Боснія та Герцоговина), Сенка Тодорова (Болгарія), Едуардо Мархант (Чілі), Жанг Болонг (Китай), Петер Вачек (Чехія), Джуліан Біутемпс (Франція), Ерік Дан (Німеччина), Даріуш Кавновскі (Польща), Сподріс Качанс (Латвія), Тереса Манзенеро (Іспанія), Тай Хунг (В'єтнам), Євгенія Черказова та Володимир Рунчак (Україна) та ін. За рішенням журі 1 премію та звання лауреата отримує твір «Саргісе № 3» Дениса Снігір'єва¹. А вже у 2023 році Денис стає володарем Трофею світу по акордеону² та здобуває 1 премію і золоту медаль на міжнародному конкурсі у Клінгенталі, тим самим поповнює когорту найкращих баяністів світу.

Таким чином, сучасна музика молодій генерації композиторів-баяністів (акордеоністів) України постає пріоритетом формотворення нової моделі музичної мови у контексті затребуваності сучасним стереотипам виконавства, слухацької аудиторії, різностороннього переосмислення популяризації творчості та інструменту в соціумі національного та міжнародного визнання.

Дрогобицький музичний фаховий коледж імені Василя Барвінського
Циклова комісія «Загальне фортепіано»

*Бурда Руслана Львівна,
викладач-методист вищої категорії*

ПРОГРАМНА МУЗИКА В КОНТЕКСТІ МУЗИЧНО-ІСТОРИЧНИХ ЕПОХ

Програмна музика являє собою особливий музичний пласт, оскільки її ідея базується на тому, що інструментальна музика має конкретний образний задум з відповідним використанням як специфічних музичних засобів і прийомів, так і додаткових позамузичних у вигляді словесної «програми» [1, с. 436]. Програма – короткий заголовок, який вказує на явище дійсності, яке мав на увазі композитор (п'єса «Ранок» Е. Гріга з музики до драми Г. Ібсена «Пер Гюнт»), часом же звертає увагу слухача на певне літературне джерело («Макбет» Р. Штрауса – симфонічна поема за драмою В. Шекспіра), або розлогий уривок з літературного твору, детальна програма, складена композитором з того чи іншого літературного твору (симфонічна поема

---

¹ http://www.cma-accordions.com/chromatic_CMA2022/results_Composition.php

² http://www.cma-accordions.com/chromatic_CMA2023/results_SeniorClassique.php